

Ingen ersättning för stoppad avverkning

En fågelfamilj har stoppat en avverkning av 14 hektar i norra Dalarna. Markägaren har inte rätt till ersättning eftersom avverkningen betraktas som en förbjuden åtgärd enligt Artskyddsförordningen.

... och här sitter problemet

När en privat skogsägare i västra Dalarna anmälde en avverkning fanns det information om att det finns ett kungsörnsrevir i området.

Maria Hindemo

Efter några turer mellan oss och markägaren åkte jag ut för att bedöma och avgränsa de naturhänsyn som skulle tas och då dök det upp en familj med 5–6 lavskrikor som följde mig under dagen, berättar skogskonsulent Maria Hindemo på Skogsstyrelsen i Mora.

Behöver gammelskog

Och eftersom lavskrikan behöver gammal naturskog och är en av de arter som är hårt trängd av skogsbruket kontaktade hon länsstyrelsen.

– Det är länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet och resultatet av vårt samtal blev att skogsägaren inte får avverka skogen. Skälet är att det inte finns någon liknande gammal skog i omgivningen där mycket är avverkat. Av det skälet kan man misstänka att de stationära lavskrikorna inte kan klara sig kvar i det här området och då får skogsägaren ta ett stort ansvar, förklarar Maria Hindemo.

Vill testa beslutet

Ett avverkningsförbud enligt Artskyddsförordningen innebär att markägaren inte kan räkna med ersättning.

– Markägaren kan begära dispens hos länsstyrelsen för att slippa förbudet men vad jag vet har han inte gjort det. Eftersom den här lagtillämpningen är ny för oss på Skogsstyrelsen ser vi gärna att han gör det för att testa om beslutet håller vid en lagprövning.

Maria Hindemo berättar att en annan tänkbar öppning kan bli att skogen skyddas via ett biotopskydd och att han på så sätt erbjuds ersättning.

Skogsland har sökt skogsägaren, han befinner sig utomlands och har inte gått att nå för en kommentar.

Rolf Segerstedt 070-521 52 60
rolf.segerstedt@landlantbruk.se

FAKTA Lavskrika

- Lavskrikan är en mindre släkting till den vanligare nötskrikan. Den finns från norra Värmland och norrut men är ovanlig närmast Norrlandskusten.
- Artdatabanken har placerat lavskrikan i kategorin "Nära hotad".
- Lavskrikan är stationär och häckar i slutna barrskogar äldre än 60 år och med underväxt av gran. Det totala antalet bedöms av Artdatabanken ha minskat de senaste tio åren och den trenden väntas fortsätta. Skälet anses vara minskad geografisk utbredning och försämrad livsmiljö där storskaligt skogsbruk missgynnar lavskrikan.

LAVSKRIKAN ÄR TROGEN sin gammelskog och drabbas hårt av avverkningar, därför är det en art som skogsbruket har extra ansvar för, enligt Artskyddsförordningen.

FOTO: ROLF SEGERSTEDT

Vassare lagstiftning kan ge fler förbud

Fallet med familjen lavskrika är ett exempel på hur en skyddad art kan stoppa en avverkning. Fler förbud kan komma när Skogsstyrelsen nu vässat lagstiftningen.

Under året har Artskyddsförordningens betydelse för skogsbruket stärkts efter att ha varit i "byråkratisk karantän" i drygt 15 år. Skärpningen skedde i och med att Skogsvårdslagens föreskrifter om hänsyn till arter ändrades i våras.

– Artskyddsförordningen är en del av EUs art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv sedan slutet av 1990-talet och har funnits med sedan vi blev medlemmar, men det är först nu som reglerna tydliggjorts i Skogsvårdslagens föreskrifter. Tillämpningen ska samordnas med länsstyrelserna och

där har kanske rollerna varit lite otydliga. Men det ska bli bättre nu, säger Tove Thomasson, ansvarig för artskyddsfrågorna på Skogsstyrelsen.

Kan tvingas ta ansvar

Hon berättar att Skogsstyrelsen har genomfört utbildningar av sin personal och planerar möten med skogsbruket för att informera om vad som gäller.

– Viktigt för artskyddet är en god fungerande generell naturhänsyn, men Artskyddsförordningen och Skogsvårdslagen kan fånga upp arter där det inte räcker. Det är ett komplement som alla måste lära sig hantera. Genom rätt hänsyn kan skogsbrukarna förebygga så att man inte hamnar i lägen där förbud blir aktuellt, säger Tove Thomasson.

Resultatet kan bli att skogsägare som hyser hotade arter på sin mark kan tvingas ta ett stort ansvar för dessa utan ersättning.

– Ja, det stämmer. Det finns inga pengar kopplade till åtgärder som är

förbjudna enligt Artskyddsförordningen.

Listorna avgörande

Tove Thomasson betonar att Skogsstyrelsen arbetar för att kunna hjälpa till i det förebyggande arbetet. Utgångspunkten för bedömningen av vilka arter som berörs av långtgående skydd styrs bland annat av de nämnda EU-direktiven, listan över rödlistade arter och de arter som har en negativ utveckling, enligt svensk fågeltaxering.

– Vilka hänsyn som krävs till olika arter måste man ta ställning till i de enskilda fallen och det kan variera över landet, säger Tove Thomasson.

Fallet med lavskrikorna är ett exempel på där en hel avverkning kan vara en förbjuden åtgärd. Tidigare har det förekommit begränsade förbud mot avverkning runt örnböden, vid tjäderspelsplatser och avverkning vissa känsliga tider av hänsyn till bland annat tjäder.

Rolf Segerstedt

Arter som markägare har särskilt ansvar för

Fåglar
Smålom
Sängsvan
Sädgås
Stjärtand

Salskrake
Bivräk
Röd glada
Brun glada
Havsörn

Blå kärrhök
Fjällvråk
Kungsörn
Fiskgjuse
Pilgrimsfalk

Stenfalk
Tjäder
Järpe
Orre
Trana

Drillsnäppa
Skogsduva
Gök
Hökuggla
Sparvuggla

Listan med djur och växter fortsätter